2022

INSTITUUT ASBESTSLACHTOFFERS



Informatie

Werkwijze

Voorbeelden

instituut asbestslachtoffers

Colofon:

Uitgave van het Instituut Asbestslachtoffers
IAS publicatie 2022/1

Redactie:
Winny Rijkers
Derk Morreau
Dennis Derksen

Fotografie:
Flip Franssen/HH (omslag)

Gewijzigde uitgave Januari 2022

INHOUD

Wat is het Instituut Asbestslachtoffers?	4
En voor wie?	4
Waarom het Instituut Asbestslachtoffers?	5
Asbest: van wondermiddel tot verboden gif	6
Asbestziekten	8
De specialistenpanels	10
Zo werkt het Instituut Asbestslachtoffers	12
Dossier 1: Het verhaal van het kantoormeisje - Riky Hesse	14
Dossier 2: Het verhaal van de 'grijze muis' - Gerard Roomer	16
Dossier 3: Het verhaal van de fornuizenmaker - Janus Kanters	18
Op bezoek bij asbestslachtoffers: Het verhaal van Jeanine Geijtenbeek	20
Meer informatie	22

WAT IS HET INSTITUUT ASBESTSLACHTOFFERS?

- Het Instituut Asbestslachtoffers (IAS) werd in 1999 als zelfstandige stichting opgericht door werknemersorganisaties (FNV, CNV, VCP), werkgeversorganisaties (VNO-NCW, MKB-Nederland, LTO Nederland en VSO), het Verbond van Verzekeraars, het Comité Asbestslachtoffers en de overheid. Het IAS wordt geleid door een directeur die verantwoording aflegt aan een onafhankelijk bestuur.

- Grondslag is het Convenant Instituut Asbestslachtoffers. Daarin onderschrijven de samenwerkende organisaties de noodzaak van een snelle, zorgvuldige en laagdrempelige afhandeling van schadeclaims van asbestslachtoffers. Dit om patiënten een juridische lijdensweg te besparen in de korte tijd die hen nog gegeven is.

- Het IAS:
  - **adviseert** de Sociale Verzekeringsbank (SVB) over het recht op een financiële tegemoetkoming voor asbestslachtoffers met de ziekte mesothelioom (asbestkanker) of asbestose,
  - **bemiddelt** tussen (ex-)werknemers met mesothelioom of asbestose en (ex-)werkgevers of hun verzekeraars over het betalen van een schadevergoeding,
  - geeft **voorlichting** op het gebied van asbestschade aan slachtoffers, werkgevers, verzekeraars en intermediaire organisaties,
  - doet **onderzoek** op medisch en juridisch gebied.

Voor de hoogte van de actuele bedragen: zie pagina 12-13.

EN VOOR WIE?

- Alle mensen die door contact met asbest in Nederland de ziekte mesothelioom of asbestose hebben gekregen kunnen in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de overheid. Soms betaalt de (ex-)werkgever een schadevergoeding. U kunt hiervoor terecht bij het IAS. Wanneer mesothelioompatienten al zijn overleden voordat zij zich hebben aangemeld bij het IAS kunnen hun nabestaanden uitsluitend voor materiële schade in aanmerking komen, dus niet voor de tegemoetkoming van de overheid of voor smartengeld. De dienstverlening van het IAS is voor de asbestslachtoffers kosteloos als aan de volledige procedure wordt meegewerkt.
- Werkgevers of hun verzekeraars kunnen dankzij het IAS rekenen op een snelle en zorgvuldige afhandeling van schadeclaims van asbestslachtoffers. Dankzij de gestandaardiseerde werkwijze van het IAS en de genormeerde bedragen worden onnodige tijdrovende en kostbare juridische procedures voorkomen.

WAAROM HET INSTITUUT ASBESTSLACHTOFFERS?

Kitty Jong

Vicevoorzitter FNV



'Ziek worden door je werk is een drama. Daarna ook nog zelf bij de aansprakelijke partij achter vergoeding van de financiële gevolgen aan moeten gaan, is onmenselijk. Als vakorganisatie moet je soms flink met je vuist op tafel slaan. Voor de erkenning van mesothelioom en asbestose als beroepsziekten hoeft dat niet langer. De oprichting van het IAS heeft eens te meer bewezen dat polderen soms tot mooie dingen kan leiden. Want dat asbestslachtoffers een juridische lijdensweg bespaard moet blijven, daarover zijn alle partijen het gelukkig eens.'

Ingrid Thijssen

Voorzitter VNO-NCW



'Het IAS is in de tijd zijn waarde blijven bewijzen. Het IAS verkort de juridische lijdensweg, erkent ervaren leed en voorkomt hoge kosten van juridische procedures. Slachtoffers van mesothelioom en asbestose zijn over de afhandeling van claims tevreden. Bedrijven weten waar ze aan toe zijn.'

Richard Weurding

Algemeen directeur Verbond van Verzekeraars



'Sinds veel schadeclaims van asbestslachtoffers via het IAS lopen, is er sprake van een zorgvuldig en gestandaardiseerd traject. Zodat alle partijen weten waar ze aan toe zijn. Want noch mesothelioom- en asbestosepatiënten, noch de aansprakelijk gestelde bedrijven, noch verzekeraars zitten te wachten op langdurige juridische procedures.'

Arja Broenland

Directeur-bestuurder Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties

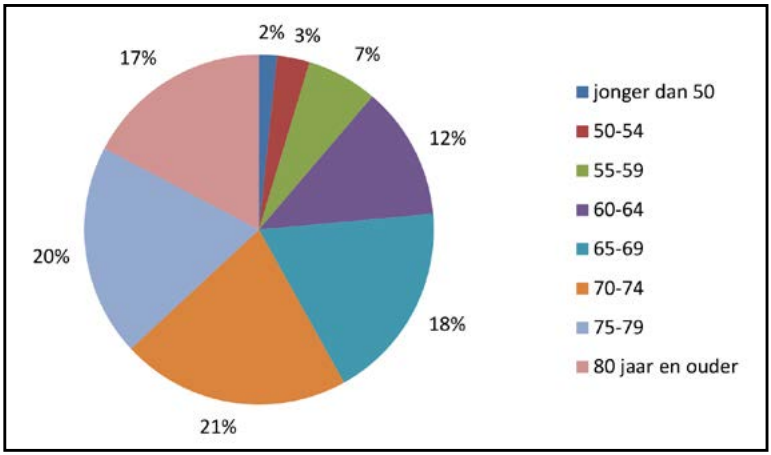


'In ons land is veel te lang om asbestgerelateerde gezondsheidsproblemen heen gedraaid. Een fatsoenlijke schaderegeling voor slachtoffers bleef uit. Maar sinds de oprichting van het IAS is er veel goeds verricht voor mesothelioompatiënten: er is nu sprake van materiële genoegdoening en van maatschappelijke erkenning. De ervaring heeft mij geleerd dat vooral het laatste voor slachtoffers van enorme betekenis is.'

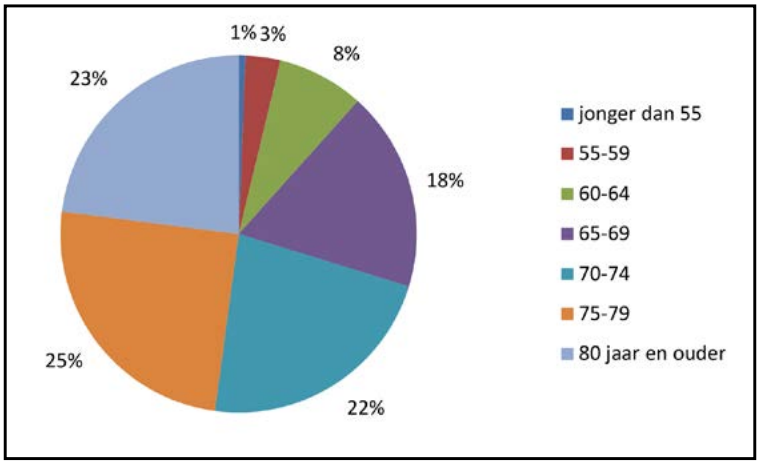
Geschiedenis

1870	Industriële revolutie: het brandwerend materiaal asbest wordt populair.
1930	Het gebruik van asbestcement – eternit – neemt toe. Het is bij de Arbeidsinspectie bekend dat asbest schadelijk kan zijn, maar de omvang van het probleem wordt sterk onderschat.
Jaren'50	Bekend wordt dat asbestblootstelling kan leiden tot longkanker
Jaren '60	Bekend wordt dat asbestblootstelling kan leiden tot mesothelioom. Vooral het blauwe asbest wordt als boosdoener aangewezen, het witte asbest wordt minder risicovol geacht.
1978	Het blauwe asbest wordt verboden in Nederland
1993	Alle soorten asbest worden verboden in Nederland
2000	Start Instituut Asbestslachtoffers (IAS)
2005	Verbruik, gebruik en handel in alle asbestsoorten worden verboden in de hele Europese Unie.
Heden	Er is nog steeds veel asbest in Nederland. Maatregelen van de overheid zijn gericht op het verwijderen van asbest uit de leefomgeving.

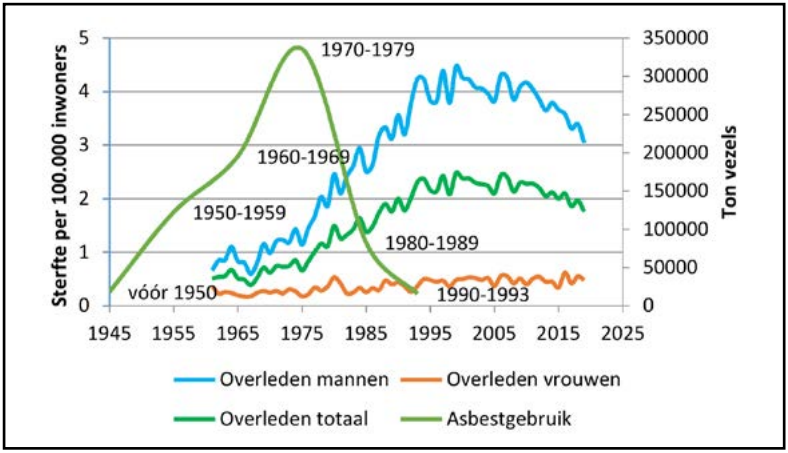
Leeftijdsverdeling asbestslachtoffers met mesothelioom met uitkering via regeling TAS of TNS periode 2000-2020 (bron: SVB)



Leeftijdsverdeling asbestslachtoffers met asbestose met uitkering via de regeling TAS of TNS periode 2014 – 2020 (bron: SVB)



Invoer van asbestvezels in Nederland tussen 1945 en 1993 vergeleken met de ontwikkeling in het aantal sterfgevallen aan maligne mesothelioom tussen 1960 en 2019.



Bron: Harmsma, S. (2006). Asbest in kaart. Historisch onderzoek Asbestgebruik. Methode Asbestkansenkaart. Register Historisch Onderzoeksbureau;
CBS statline, januari 2021: Sterftecijfers mesothelioom 1961-2019.

Mesothelioom in Nederland

- In Nederland zijn naar schatting 340.000 mensen op het werk met asbest in aanraking gekomen. Het overgrote deel van hen heeft gewerkt in de bouw, scheepvaart en industrie.
- Naar schatting zal zes procent van hen overlijden aan mesothelioom.
- Het duurt gemiddeld 50 jaar voordat de ziekte zich openbaart. Een groot deel van de slachtoffers overlijdt binnen een jaar na diagnose.
- Sinds 1960 zijn bijna 16.000 mensen aan mesothelioom overleden.
- Deze groep bestaat merendeels uit mannen.
- Bijna 90% van de slachtoffers is op het moment van diagnose boven de 65 jaar.
- Nederland staat derde op de wereldranglijst met het percentage mensen dat jaarlijks aan mesothelioom overlijdt.
- Wereldwijd wordt nog steeds asbest geproduceerd. Rusland is de grootste producent.

ASBESTZIEKTEN

Maligne Mesothelioom: is de meest bekende – en dodelijke – asbestziekte. Het wordt ook wel asbestkanker genoemd. Patiënten zijn veelal intensief met asbest in aanraking geweest, al kan ook incidenteel asbestcontact tot de ziekte leiden. Via inademing komen asbestvezels in het longweefsel en borstvlies. In het longvlies – een enkele keer in het buikvlies of het hartzakje – ontstaat een kwaadaardig gezwel. De tumor groeit daarna vaak door naar omringende weefsels, zoals de borstkas, longen, middenrif of organen in de buik. Voorkomende klachen zijn kortademigheid, hoesten en slikproblemen, pijn op de borstkas, vermagering, lusteloosheid en vermoeidheid.
De ziekte openbaart zich pas laat, tientallen jaren na de asbestblootstelling. Is de diagnose eenmaal gesteld, dan overlijdt de patiënt vaak binnen een of twee jaar. Genezen is vooralsnog niet mogelijk. Behandeling is gericht op levensverlenging en verbetering van de kwaliteit van leven. De standaardbehandeling bestaat uit chemotherapie, soms aangevuld met bestraling. Andere experimentele behandelingen zijn onder andere het chirurgisch verwijderen van aangetast weefsel, gentherapie en immuuntherapie.

Asbestose: is een stoflongziekte (pneumoconiose) waarbij verbindweefseling van de luchtwegen optreedt (diffuse longfibrose), ontstaan als gevolg van langdurige en intensieve asbestblootstelling. De verbindweefseling breidt

zich uit in het longweefsel en geeft zo aanleiding tot verschrompeling en verlies van elasticiteit. Tevens ontstaan storingen in het zuurstofopnemende vermogen van de long. Dit leidt tot kortademigheid, die vaak gepaard gaat met een droge hoest. In vergevorderde gevallen treden verschijnselen op als gevolg van zuurstoftekort in het bloed, zoals blauwzucht. Ook leidt het voortschrijden van het asbestoseproces tot een verhoging van de bloeddruk in de longen, wat weer leidt tot falen van het hart, vooral van de rechterzijde, met de daarbij horende vochtophoping in benen en buik. Hierdoor leidt deze chronische ziekte tot invaliditeit en uiteindelijk tot de dood.

ANDERE ASBESTZIEKTEN

- **Longkanker:** wordt meestal veroorzaakt door blootstelling aan tabaksrook, maar ook andere stoffen, waaronder asbest kunnen aan deze ziekte ten grondslag liggen.

- **Pleuraverdikking:** asbestvezels kunnen een reactie veroorzaken in het longvlies (pleura) met een verdikking (verbreding) als gevolg. Na verloop van tijd zullen deze verdikkingen, die soms ook dubbelzijdig optreden, veelal verkalken. Zij worden pleuraplaques genoemd. In een enkel geval leidt dit tot stoornissen in de longfunctie.

REIKWIJDTE INSTITUUT ASBESTSLACHTOFFERS

Alle mensen met de ziekte maligne mesothelioom en asbestose kunnen terecht bij het IAS.



Marc van de Vijver

Hoogleraar pathologie en coördinator van het Nederlands Mesotheliomen Panel (NMP)

'Het vaststellen van mesothelioom was voor longartsen en pathologen altijd lastig. Het is een aandoening die je in je praktijk niet zo vaak tegenkomt en het onderscheid met bepaalde andere tumoren of afwijkingen van het borstvlies is soms moeilijk te maken. Sinds de oprichting van het NMP (panel van pathologen) in de jaren zeventig is daar gelukkig verandering in gekomen. In het panel zijn specialisten verenigd met een grote expertise op het gebied van mesothelioom.
Wil een asbestslachtoffer via het IAS in aanmerking komen voor een tegemoetkoming of schadevergoeding, dan moet eerst bewezen zijn dat er sprake is van mesothelioom. Het NMP onderzoekt namens het IAS of dit het geval is. Een groot deel van de verzoeken van het IAS gaat over patiënten van wie we het dossier al kennen. Meestal kunnen we binnen een paar dagen al advies geven. In andere gevallen duurt het wat langer. Omdat het altijd goed is om je werkwijze onder de loep te blijven nemen, slaat het NMP alle onderzoeksbevindingen op in een databank. Met die waardevolle informatie kunnen we de diagnostiek blijven verbeteren.'



Sjaak Burgers

Longarts en voorzitter van de expertgroep mesotheliomen van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor longzieken en Tuberculose (NVALT).

'Sinds een aantal jaren is er in het behandelen van mensen die lijden aan asbestkanker (mesothelioom) enige vooruitgang zichtbaar. Genezing is weliswaar nog lang niet mogelijk, wel een – zij het bescheiden – verlenging van het leven. Bij de behandeling gaat het vooral om chemotherapie. Daarbij is tot op heden slechts één geregistreerd medicijn. Maar nieuwe medicijnen en therapieën zijn op komst. We onderzoeken nu of een van deze nieuwe medicijnen werkt bij mesothelioom. De eerste resultaten zien er veelbelovend uit. Maar het middel is pas te gebruiken als de fabrikant het ook registreert voor mesothelioom en de vergoeding geregeld wordt. Dat kan nog wel even duren. Nieuw, maar nog experimenteel, is immuuntherapie. Dat werkt anders dan chemotherapie, omdat de kankercel niet direct wordt vernietigd, maar te maken krijgt met een aanval van het eigen immuunsysteem.
Soms is het niet eenvoudig om de diagnose mesothelioom te stellen. Het IAS werkt daarbij in eerste instantie samen met de pathologen van het Nederlands Mesotheliomenpanel (NMP). Als die er niet in slagen

om de diagnose te stellen, kan de expertgroep mesotheliomen van de NVALT ingeschakeld worden, om aan te geven of mesothelioom de meest waarschijnlijke diagnose is. Zo kunnen mensen dan alsnog voor een bijdrage via het IAS in aanmerking komen.
Sinds april 2014 is er naast mesothelioom ook een regeling voor mensen met asbestose. Deze ziekte treedt op bij mensen die in het verleden beroepsmatig met asbest hebben gewerkt en daardoor lijden aan verlies van longfunctie. Het IAS, patiëntenorganisaties en longartsen werken hierbij nauw samen om mensen op te sporen. Zo hebben we in Nederland nu een vangnet gekregen waarbij we voor de belangrijkste asbestziekten iets voor de mensen kunnen doen.'

U HEBT DE ZIEKTE MESOTHELIOOM OF ASBESTOSE

U kunt in aanmerking komen voor een tegemoetkoming van de overheid als u de ziekte mesothelioom of asbestose hebt gekregen door contact met asbest in Nederland. Soms betaalt de (ex-)werkgever een schadevergoeding. Hieronder een beschrijving van de werkwijze.

Aanvraag

- U meldt zich aan bij het IAS: via het aanvraagformulier van onze website ***www.ias.nl*** of telefonisch (079 - 7507150). U wordt gebeld door een medewerker van het IAS, die telefonisch samen met u de aanvraagformulieren invult.
- In een tweede gesprek gaat het IAS met u na hoe het contact met asbest heeft plaatsgevonden. Dit tweede gesprek kan telefonisch of bij u thuis plaatsvinden. Dan maakt de IAS-medewerker met u een afspraak om op huisbezoek te komen en met u te onderzoeken hoe u in contact met asbest bent gekomen. Het IAS stuurt u kort daarna het verslag van het gesprek toe.
- U controleert de documenten en stuurt ze ondertekend terug. Ook machtigt u het IAS om medische informatie op te vragen en de Sociale Verzekeringsbank (SVB) om eventueel schade via de rechter te verhalen.

Tegemoetkoming

- Het IAS vraagt het Nederlands Mesotheliomen Panel (NMP) of de expertgroep van de NVALT om bevestiging van de bij u gestelde diagnose maligne mesothelioom of asbestose (met de bijbehorende AMA-klasse). Bij mesothelioom wordt in geval van twijfel een herbeoordeling gevraagd aan de mesotheliomenwerkgroep van de longartsenvereniging NVALT.
- Daarna adviseert het IAS de SVB om u wel of niet de tegemoetkoming toe te kennen en te betalen. Beslist de SVB positief, dan ontvangt u € 22.121,- (2022)[1]. Het IAS en de SVB streven ernaar deze procedure binnen twee maanden af te ronden.

Schadevergoeding

- Als u bij een (ex-)werkgever aan asbest bent blootgesteld dan stelt u deze per aangetekende brief aansprakelijk. Hiervoor kunt u de voorbeeldbrief gebruiken die het IAS u toestuurt.
- Het IAS verzamelt gegevens om te kunnen bemiddelen tussen u en de (ex-)werkgever of zijn verzekeraar over een schadevergoeding.

1 Voor actuele bedragen zie ***www.ias.nl***

- Als de (ex-)werkgever of verzekeraar aansprakelijkheid aanvaardt, ontvangt u een schadevergoeding. Bij mesothelioom van € 70.422,- (2022) en bij asbestose respectievelijk € 25.647,-, € 46.272,- of € 66.896,-, afhankelijk van de ernst van het longfunctieverlies. Het IAS streeft ernaar dit traject binnen zes maanden af te ronden. Bedragen gelden voor 2022[1].

U BENT WERKGEVER OF VERZEKERAAR

Het IAS bemiddelt tussen u en (ex-)werknemers en hun huisgenoten) met mesothelioom of asbestose over het betalen van een schadevergoeding. Hieronder een beschrijving van de werkwijze.

Bemiddeling

- De (voormalige) werknemer stelt u als (voormalige) werkgever aansprakelijk voor de schade die hij lijdt als gevolg van de ziekte maligne mesothelioom of asbestose. Het IAS verzoekt u schriftelijk, op basis van met de werkgevers en verzekeraars gemaakte afspraken, mee te werken aan de bemiddeling. De bemiddelingskosten bedragen € 4.568,- exclusief btw (2022)[1].
- Binnen drie weken stuurt u het IAS de informatie die u over het dienstverband van de werknemer hebt kunnen achterhalen. Denkt u hierbij onder andere aan beschrijvingen van de functie en werkprocessen, aan veiligheidsmaatregelen die u als werkgever hebt getroffen en aan namen en adressen van oud-collega's die met de betreffende werknemer hebben samengewerkt. Daarnaast onderzoekt u of er sprake is of was van dekking door een aansprakelijkheidsverzekering.
- Met het formulier 'Reactie op aansprakelijkstelling' bericht u het IAS of u de aansprakelijkheid wel of niet aanvaardt. Bent u van mening dat u onterecht aansprakelijk bent gesteld, dan onderbouwt u deze afwijzing met zoveel mogelijk argumenten.
- Bij de bemiddeling geldt de zogeheten stelplicht voor de (ex)werknemer, dat wil zeggen: het is aan de werknemer om voldoende aannemelijk te maken dat hij bij u als werkgever aan asbest is blootgesteld en als gevolg daarvan schade heeft geleden. Kan de werknemer dit onderbouwen, dan bent u in beginsel aansprakelijk, ténzij u op uw beurt kunt aantonen dat ofwel de werknemer bij u niet aan asbest is blootgesteld, ofwel dat u voldoende maatregelen hebt getroffen om de werknemer te beschermen tegen de destijds bekende gevaren van asbest. Zonodig verricht het IAS hiernaar verder onderzoek.
- Aanvaardt u aansprakelijkheid, dan wordt van u verwacht dat u de schadebedragen betaalt.

DOSSIER 1
HET VERHAAL VAN HET KANTOORMEISJE



Riky Hesse (1940)
'Als jong meisje van 16 kwam ik in 1956 in dienst van een fabriek van isoleermaterialen. Er werd daar heel veel met asbest gewerkt voor uiteenlopende toepassingen. Ik heb daar bijna 3 jaar lang allerlei administratief werk gedaan, zoals stencilen, facturen opbergen en frankeren van poststukken. Ik zat dus op kantoor, maar kwam ook wel eens op andere plekken, bijvoorbeeld om brieven rond te brengen. Er was een speciale asbestafdeling, maar daar mocht ik niet komen. Ik moet dus ergens anders in het bedrijf asbestvezels hebben ingeademd. Waarschijnlijk zat dat spul overal, op kantoor kwamen productiemedewerkers ook gewoon in hun werkplunje binnenlopen.

Hoewel je in die tijd nog niet veel hoorde over de gevaren van het werken met asbest, wist men in de fabriek wel beter. Zo waren er toen al collega's met asbestose. Van mesothelioom had ik echter nog nooit gehoord, toen de ziekte in november 2015 bij mij werd vastgesteld. Ik kon eigenlijk niet geloven dat ik hier 60 jaar later op deze manier nog mee te maken zou krijgen. Ik ben nadien bij mijn weten ook nooit meer met asbest in aanraking geweest, dus ik moet dit als kantoormeisje daar hebben opgelopen.

Ik ben verbijsterd dat mijn gezondheid in korte tijd zo snel achteruit is gegaan. Ik ben altijd zeer actief geweest, deed veel vrijwilligerswerk en tenniste met vriendinnen. En opeens ging dat allemaal niet meer. Een aantal maanden geleden heb ik chemokuren gehad en leek het even de goede kant op te gaan. Ik voelde me ook goed. Maar de tumoren zijn daarna razend snel weer gegroeid en de artsen kunnen nu niks meer voor me doen. Over de bemiddeling van het IAS ben ik verder heel tevreden. Al snel nadat ik me daar had aangemeld heb ik schadevergoeding gekregen.'

De verzekeraar: Linda de Rooy, Allianz Nederland Schadeverzekering
'Deze zaak is wel bijzonder. Want het betreft een vrouw, wat bij asbestslachtoffers minder vaak voor komt, en ze zat op kantoor. Ze werkte dus niet zelf met asbest. Dat maakte het lastiger om blootstelling aan te tonen. Daarbij kwam dat het bedrijf niet meer bestaat. Uiteindelijk heb ik een oud-directeur gevonden, die bevestigde dat het aannemelijk was dat mevrouw Hesse destijds asbestvezels heeft ingeademd. Daarmee lag de weg voor schadevergoeding open. Eigenlijk was er sprake van verjaring, maar wij hebben als verzekeraar besloten om daar in dit geval geen beroep op te doen. Mensen die lijden aan mesothelioom hebben vaak nog maar kort te leven. Ook in het geval van mevrouw Hesse moesten we snel handelen, om haar nog tijdig positief over haar claim te kunnen berichten. Dat is gelukt, mede door de gebruikelijke goede samenwerking met het IAS.'

DOSSIER 2
HET VERHAAL VAN DE 'GRIJZE MUIS'



Gerard Roomer (1943)
'In juni 2016 is bij mij de ziekte maligne mesothelioom vastgesteld. In het ziekenhuis gaven ze een foldertje mee en zo kwam ik in contact met het IAS. Er is vervolgens onderzocht of ik in mijn werkzame leven met asbest in aanraking ben geweest. Daar kwam niets uit. Gezien mijn grafische opleiding heb ik altijd veel met vormgeving en drukwerk gedaan. Maar dat was altijd aan de tekentafel. In drukkerijen, waar misschien asbest aanwezig was, kwam ik niet. Dus op mijn werk heb ik geen vezels ingeademd.

Waarschijnlijk is het als volgt gegaan. Rond 1965 bezat mijn moeder een pand in Amsterdam, ik had daar als student aan de Amsterdamse grafische school een eigen woonruimte. Van de gemeente moesten we het kelderplafond brandwerend maken. Dat klusje heb ik in een aantal weekenden gedaan met asbestplaten. Daar kwam zoveel asbeststof bij vrij dat ik er na afloop altijd uit zag als een 'grijze muis'. Dat asbest gevaarlijk was, wist je helemaal niet in die tijd en aan stofkapjes deed men nog niet.
Als je opeens te horen krijgt dat je die ziekte hebt, dan duurt het wel even voordat je dat hebt verwerkt. Maar nu ben ik er niet elke dag meer zo mee bezig. Het scheelt natuurlijk dat ik me redelijk goed voel. Er is vocht weggehaald en ik heb een geplakte long, verder wordt er op dit moment niets gedaan. Op de foto's ziet de tumor er ook vrij rustig uit. Maar als het slechter wordt, dan zie ik af van ingrijpende behandelingen. De kwaliteit van leven is voor mij belangrijker dan een paar maanden tijdwinst. Ik was verrast dat de tegemoetkoming op basis van de TNS-regeling zo snel op mijn rekening stond. Binnenkort ga ik op vakantie met mijn vriendin, dan kun je daarvan af en toe eens een leuk hotelletje boeken.'

Sociale Verzekeringsbank, Márjan van Diepe-Kursten
Asbestslachtoffers met mesothelioom melden zich bij het IAS. Het IAS gaat na waar iemand is blootgesteld aan asbestvezels. Zodra mesothelioom is bevestigd door het Nederlands Mesotheliomen Panel, stuurt het IAS een aanvraag en een advies naar de SVB. De SVB beoordeelt vervolgens of iemand recht heeft op een tegemoetkoming. De SVB doet haar uiterste best om te betalen op de dag waarop de aanvraag voor de tegemoetkoming is ontvangen. Gelukkig hebben we dat ook voor de heer Roomer kunnen doen.

DOSSIER 3
HET VERHAAL VAN DE FORNUIZENMAKER



Janus Kanters (1936)
'Heel mijn werkzame leven heb ik bij een fabriek voor keukenapparatuur gewerkt. In 1950 begon ik daar op 14-jarige leeftijd aan de lopende band, dat werk heb ik 17 jaar gedaan. Bij het in elkaar zetten van fornuizen werd veel asbest gebruikt voor isolatie en afdichting. We plaatsten asbestmatten en werkten veel met asbestkoord. Al die tijd moet ik asbestvezels hebben ingeademd. In 1967 kreeg ik een andere functie en ben ik vervolgens 20 jaar servicemonteur geweest. Ik ging bij de mensen thuis langs om storingen te verhelpen en ook daar kwam ik in aanraking met asbest. Maar wel veel minder dan voor die tijd in de fabriek.
De afgelopen jaren kreeg ik steeds meer last van kortademigheid. Nog niet zo lang geleden zijn er longfoto's gemaakt en daarop was een witte band rondom mijn longen te zien. De dokter zei dat het asbestose was, waarbij het mij natuurlijk meteen duidelijk werd dat dit door mijn werk kwam. Ik heb er in die tijd nooit bij stilgestaan dat asbest zo gevaarlijk kon zijn. Er werd je niets verteld en je had geen bescherming. Apart is dat er op de fabriek wel elk jaar longfoto's werden gemaakt. Maar dat was voor het destijds veel voorkomende en besmettelijke tbc. Er bestond nog geen controle op de effecten van asbest.
Door de asbestose heb ik eigenlijk nergens meer puf voor. Ik krijg weinig lucht en ben snel benauwd, waardoor ik dus niet zoveel kan doen. In verband met een andere kwaal krijg ik soms nieuw bloed toegediend, waarna ik mij wel iets beter voel. En met de fysiotherapeut doe ik ademhalingsoefeningen, dat helpt ook een beetje.
Via het IAS heb ik uiteindelijk volledige schadevergoeding gekregen, hoewel mijn voormalige werkgever failliet is. Ik vind het bijzonder dat er een oude verzekeringspolis is die dekking biedt en mij tegemoetkomt in de schade die ik ondervind. Het IAS neemt je veel werk uit handen, zelf zou je zoiets niet gemakkelijk voor elkaar krijgen.'

Danielle Heideman, AON Risk Solutions, De assurantiemakelaar
'Soms stuit je bij de afhandeling van asbestzaken op dingen die nader uitgezocht moeten worden. Bijvoorbeeld bij twijfel over het dienstverband of -als er meerdere werkgevers zijn geweest- hoe het dan zit met de aansprakelijkheid. Het kan ook zijn dat de vordering is verjaard. Hier speelde dat allemaal niet, verzekeringstechnisch was het dus een eenvoudige zaak. De heer Kanters heeft maar één werkgever gehad, waar hij 42 jaar bij in dienst is geweest. En ook al waren er geen getuigen uit die tijd meer te vinden, het is wel duidelijk dat hij daar lange tijd aan asbest is blootgesteld. Doordat het IAS zijn arbeidsverleden al in kaart had gebracht konden wij ook snel handelen. Dat de fabriek niet meer bestaat was daarbij geen probleem, omdat er een verzekeringspolis was van de rechtsopvolger, waar de claim onder viel. Uiteindelijk zat er twee maanden tussen aanmelding van de claim en betaling van schadevergoeding. Zeker als het gaat om menselijk leed, is die snelle voortgang zeer van belang.'

OP BEZOEK BIJ ASBESTSLACHTOFFERS
HET VERHAAL VAN JEANINE GEIJTENBEEK



Op bezoek bij asbestslachtoffers

'Mensen zijn zó blij dat ze even over wezenlijke dingen kunnen praten'

Jaarlijks melden enkele honderden mensen met een asbestziekte zich bij het IAS. Kort nadat de melding is gedaan, brengt Jeanine Geijtenbeek een bezoek aan huis. Samen met het slachtoffer brengt ze in kaart waar de blootstelling heeft plaatsgevonden. 'Dat kan in de praktijk best lastig zijn. Je hebt mensen die lang voor dezelfde baas hebben gewerkt, maar ook die tijdens hun loopbaan van de ene koppelbaas naar de andere zijn gegaan. Ik vraag naar dingen van soms wel zestig jaar geleden. En toch is het opvallend wat mensen vaak nog weten. Ter plekke kunnen dingen naar boven komen waarvan de aanwezige partner of kinderen zeggen: dat hebben wij zelfs nog nooit gehoord.'

In de afgelopen jaren legde Geijtenbeek zo'n duizend huisbezoeken af. In de meeste gevallen hangt er bij binnenkomst een gespannen sfeer. 'Mensen denken: wat gaat er gebeuren? Wat wordt er van mij verlangd? Mijn eerste vraag is dan ook nooit: hoe gaat het met u? Dat kan als heel onplezierig, zelfs beledigend worden ervaren. Ze hebben de diagnose recent gekregen, het is duidelijk dat het niet goed gaat. Ik vraag daarom altijd: hoe gaat het vandaag met u? Dat zorgt voor ontspanning en opent het gesprek, hoewel de emoties daarbij soms hoog oplopen. Mensen vragen zich af hoe lang ze nog hebben en wat de rest van het leven gaat brengen. Vooral mensen die niemand meer hebben, zijn zó blij dat ze even over wezenlijke dingen kunnen praten. Dat doet me altijd goed.'

Maatschappelijke erkenning

Tijdens het huisbezoek legt Geijtenbeek nogmaals uit wat de regeling voor asbestslachtoffers inhoudt en helpt ze waar nodig met het invullen van de formulieren. 'Het is vooral belangrijk om de maatschappelijke context goed te begrijpen. Dat kan ook helpen om bepaalde dubbele gevoelens weg te nemen. Er zijn mensen die het moeilijk vinden om hun werkgever aansprakelijk te stellen. Ook willen mensen niet de indruk wekken dat ze puur en alleen op geld uit zijn. En toch is het goed dat u hier gebruik van maakt, zeg ik dan. Als maatschappij vinden we dit namelijk heel belangrijk. In de regeling doen de overheid, werkgevers, werknemers en verzekeraars mee. In de meeste gevallen is de schade gedekt. Geld staat niet in verhouding tot gezondheid, maar de tegemoetkoming is een belangrijke ondersteuning voor de extra kosten in de thuissituatie, of voor de noodzakelijke zorg. Daarom probeert het IAS de snelheid in de procedure te houden. Zo kan het slachtoffer zelf beslissen wat hij of zij met de financiële middelen wil doen.'

'Tot slot zeg ik: we proberen u zoveel mogelijk uit handen te nemen. U wordt schriftelijk op de hoogte gehouden en u krijgt een vaste contactpersoon. Dat vinden mensen fijn om te horen. Het geldt zeker niet voor alle beroepsziekten, maar voor asbestslachtoffers is er een goede regeling. Vooral de maatschappelijke erkenning die eruit spreekt, is buitengewoon waardevol. Als huisbezoeker vind ik het mooi om daar een bijdrage aan te kunnen leveren.'

MEER INFORMATIE

Op de website van het IAS, ***www.asbestslachtoffers.nl*** of ***www.ias.nl*** vindt u onder 'Nieuws' informatie over allerlei onderwerpen op medisch, juridisch, arbeidshygiënisch, veiligheidskundig en politiek gebied in relatie tot asbest en gezondheid. U kunt zich daar aanmelden voor de nieuwsbrief, die viermaal per jaar verschijnt.

Comité Asbestslachtoffers
Het Comité Asbestslachtoffers is opgericht in 1995 om mensen die ziek geworden zijn door het werken met asbest te steunen in hun strijd voor erkenning. De vrijwilligers van het Comité Asbestslachtoffers helpen de asbestslachtoffers bij het vinden van goede, betrouwbare adviseurs en professionele bijstand.
www.comiteasbestslachtoffers.nl

AVN
De Asbestslachtoffers Vereniging Nederland (AVN) is een patiëntenvereniging voor asbestslachtoffers en hun naasten. De AVN heeft verschillende regionale steunpunten verspreid door heel Nederland. Deze steunpunten kunnen asbestslachtoffers in contact brengen met iemand uit de regio die hetzelfde doormaakt. Daarnaast organiseren zij regionale bijeenkomsten waar asbestslachtoffers terecht kunnen met al hun vragen.
In een juridisch proces tegen de werkgever kunnen (ex-)collega's elkaar vaak helpen. Samen weet men zich altijd meer te herinneren. Op het forum van de AVN kan een oproep worden geplaatst om contact te zoeken met (ex-)collega's.
www.asbestslachtoffer.nl

Bureau Beroepsziekten FNV
Het Bureau Beroepsziekten komt op voor leden van de FNV, FNV Horecabond en FNV KIEM die ziek zijn geworden door hun werk. Een deskundig team ondersteunt leden bij het verhalen van de schade op de werkgever.
www.fnv.nl/lidmaatschap/voordelen/BBZ_overzicht

CNV Vakmensen
Met de uitgebreide rechtshulp is een lid van CNV Vakmensen altijd verzekerd van juridisch advies voor werk en inkomen en rechtsbijstand voor het gezin. Ook letselschade en hulp bij beroepsziekten maakt deel uit van het pakket.
https://www.cnvvakmensen.nl/diensten/rechtshulp

Disclaimer

Er is grote zorgvuldigheid betracht bij de samenstelling van deze brochure. Desondanks kan het voorkomen dat informatie verouderd, onvolledig of incorrect is. Het Instituut Asbestslachtoffers (IAS) kan geen verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid dragen door de (juistheid van) de vermelde informatie. Het IAS kent een klachtenregeling. U kunt de volledige tekst van de klachtenregeling opvragen via secrias@ias.nl

Instituut Asbestslachtoffers (IAS)

Het Instituut Asbestslachtoffers (IAS) adviseert de Sociale Verzekeringsbank over het recht op een tegemoetkoming voor asbestslachtoffers met de ziekte mesothelioom of asbestose. Daarnaast bemiddelt het IAS tussen (ex-)werknemers en (ex-)werkgevers over het betalen van een schadevergoeding.
Het IAS is daarvoor opgericht in 1999 door organisaties van werknemers en werkgevers, het Comité Asbestslachtoffers, het Verbond van Verzekeraars en de overheid. Meer informatie vindt u op de website van het IAS: ***www.ias.nl***

Directie en bureau:
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag
T 070 - 349 97 54
E secrias@ias.nl

Dossierbehandeling:
bezoekadres:
Oude Middenweg 17
2491 AC Den Haag

correspondentieadres:
Postbus 684
2700 AR Zoetermeer
T 079 - 750 71 50
F 079 - 750 71 01
E info@ias.nl

www.ias.nl